

NĚMECKÁ ŘÍŠSKO-PROTEKTORÁTNÍ DOHODA O FILMOVÝCH ZÁLEŽITOSTECH

Korespondence

OBSAH:

1. Dopis státního tajemníka L. Gutterera říšskému protektoru K. Daluegovi (14. 6. 1942)
2. Dopis říšského protektora K. Daluega ministru J. Goebbelsovi (1. 7. 1942)
3. Dohoda o budoucí úpravě filmových záležitostí v protektorátu (17. 7. 1942)
4. Dopis státního tajemníka L. Gutterera říšskému protektoru K. Daluegovi (20. 7. 1942)
5. Úřední návrh odpovědi říšského protektora K. Daluega (29. 7. 1942)
6. Dopis říšského protektora K. Daluega státnímu tajemníku L. Guttererovi (31. 7. 1942)
7. Dopis státního tajemníka L. Gutterera říšskému protektoru K. Daluegovi (13. 8. 1942)
8. Dopis říšského protektora K. Daluega státnímu tajemníku L. Guttererovi (21. 8. 1942)

1.

1942, 14. červen, Berlín. – Dopis státního tajemníka Leopolda Gutterera z říšského ministerstva lidové osvěty a propagandy říšskému protektorovi Kurtu Daluegovi. Pisatel se v dopise dožaduje naplnění dohod z října a listopadu 1941 o uspořádání kinematografických záležitostí v protektorátu (převedení českých výrobní a distribučních aktivit na říšské subjekty, schvalování scénářů Prag-Filmu v Berlíně) a zdůvodňuje naléhavost těchto opatření.

Opis!

Státní tajemník
Říšského ministerstva lidové osvěty a propagandy

Berlín, 14. června 1942

oberstgruppenführer SS a
generaloberst policie Daluege
Berlin NW 7
Unter den Linden 74

Věc: produkce českých filmů.

Vážený příslušníku strany Daluege!

V říjnu a listopadu minulého roku byly mezi říšským protektorem a mým ministerstvem uzavřeny zásadní dohody o filmu v protektorátu, zvláště ale o produkci českých hraných filmů.

Podle těchto ujednání měla produkce českých hraných filmů probíhat v jedné produkční skupině společnosti Prag-Film AG, již vlastníme, poté, co nám budou předem interní služební cestou předloženy scénáře ke schválení. S tímto povolením by měl být zároveň spojen zásadní souhlas s exportem těchto filmů a povolení k promítání v říši.

Dále bylo dohodnuto, že česká kina, čeští filmoví distributoři a český týdeník *Aktualita* by rovněž měly být převedeny na říšské společnosti.

K uskutečnění těchto zásadních dojednání dodnes nedošlo. K již domluvenému rozhovoru mezi obergruppenführerem Heydrichem a mnou, který měl provedení těchto opatření urychlit, již bohužel nedošlo.

Mezitím je však úprava těchto otázek, zvláště otázek týkajících se výroby českých filmů, stále naléhavější. S ohledem na napjatou hospodářskou situaci, snížené množství materiálu a nedostatek odborných sil není současný stav dále únosný.

Výroba českých filmů probíhá přes české soukromé osoby. Protože jsou veškeré české ateliéry v německých rukou, musí německý nositel kontingentu přidělit těmto soukromým českým producentům kontingent nezbytný pro jejich produkci (!). Čeští producenti své filmy zhodnocují přes českého soukromého půjčovatele nejenom v protektorátu, ale i exportem a v případě schválení filmů dokonce na území celé říše. Tím tedy požívají větších práv než říšskoněmečtí soukromí výrobci, kteří jsou jak známo nyní sloučeni jako vedoucí výroby do společnosti BerlinFilm. Tento stav je tak neudržitelný, že jej již nelze odůvodnit ani interními protektorátními politickými důvody.

Proto bych Vás chtěl poprosit, abyste se těmto otázkám zvláště věnoval a nařídil neodkladné provedení úmluv z tehdejší dohody.

Heil Hitler!

Váš podeps. G u t t e r e r¹⁾

SÚA, ÚŘP 114 – 13 – 8, fol. 69.

1) Překlad strojopisného opisu psaného po obou stranách listu formátu A 4.

Ve spodní části druhého listu dopisu jsou čtyři poznámky (číslované od 2 do 5, první dvě strojopisné, druhé dvě rukopisné) týkající se vyřízení Guttererova dopisu:

„2/ Doložka oberstgruppenführera z 17. 6. 42: panu státnímu tajemníku Frankovi, prosím o rozmluvu.

3/ Vedoucí IV. odd. zaujal 24. 6. 42 v doložce k dopisu státního tajemníka Gutterera své stanovisko a navrhl, aby zástupce říšského protektora státního tajemníka Gutterera ve své odpovědi nejprve krátce požádal o předložení dopisu obergruppenführera Heydricha z 8. 5. 42 a zaujal krátké stanovisko. Oberstgruppenführer Daluge 25. 6. 42 s tímto návrhem vyslovil souhlas.

4/ Doložka šla 26. 6. 42 zpět na IV. odd.

5/ Odešlete k případu -Film-.“

2.

1942, 1. červenec, Praha. – Dopis říšského protektora Kurta Daluega říšskému ministru lidové osvěty a propagandy Josephu Goebbelsovi. Pisatel žádá Goebbelse o zásadní souhlas s Heydrichovými závěry formulovanými v neznámém dopise z 8. 5. 1945, aby mohl započít s realizací dohody.

Opis!

Říšský protektor v Protektorátu Čechy a Morava
pověřený správou

Praha, 1. července 1942

Pan

říšský ministr Dr. Goebbels
Berlin W 8
Wilhelmplatz 8/9

Milý Dr. Goebbelsi!

Pan státní tajemník Gutterer mě dopisem ze 14. 6. 42 prosí o provedení ujednání z listopadu 1941 stran produkce českých filmů s poukázáním na to, že již nedošlo k sjednanému rozhovoru mezi ním a obergruppenführerem Heydrichem o otázce provedení zásadních dohod. Podle toho patrně příslušník strany Gutterer ještě nic neví o dopisu z 8. května 1942, který byl adresován Vám osobně, v němž obergruppenführer Heydrich podrobně uvádí zásady říšského protektora týkající se konečné regulace české filmové produkce. Reichsleiter Bormann a gauleiter Dr. Jury v současné době obdrželi opis tohoto dopisu.

Přirozeně se rád ujmu závažných úkolů filmové politiky. Protože i dnes považuji Heydrichův dopis z 8. května za vhodný základ dalšího jednání o těchto otázkách mezi Vaším a mým úřadem, byl bych Vám s díky zavázán, kdybyste mi nejprve sdělil svůj zásadní souhlas se závěry Heydrichova dopisu, aby mohlo být na tomto základě bezodkladně započato s dalšími opatřeními.

Heil Hitler! –
Váš podeps. Daluege

SÚA, ÚŘP 114 – 13 – 8, fol. 68.

1) Překlad strojopisného opisu psaného po jedné straně listu formátu A 4.

3.

1942, 17. červenec, Praha. – Text dohody mezi pražským Úřadem říšského protektora a berlínským Říšským ministerstvem lidové osvěty a propagandy o budoucí úpravě filmových záležitostí v Protektorátu. Za protektorátní stranu dohodu podepsal státní tajemník K. H. Frank, za říšské ministerstvo propagandy státní tajemník Leopold Gutterer.

O p i s

Praha, 17. července 1942

P ř í p i s !

Věc: Dohoda o budoucí úpravě filmových záležitostí v protektorátu

Na základě protokolu z 14. 10. a 7. 11. 1941 a dopisu zastupujícího říšského protektora obergruppenführera SS Heydricha říšskému ministru dr. Goebbelsovi z 8. 5. 1942 byla za přítomnosti referentů obou stran dne 17. 7. 1942 učiněna následující dohoda mezi říšským ministrem lidové osvěty a propagandy (státní tajemník Gutterer) a říšským protektorem Protektorátu Čechy a Morava (generaloberst Daluge a státní tajemník Frank):

1) Produkce českých hraných filmů.

- a) Panuje shoda o tom, že produkce českých filmů musí být plánovitě odbourána; tento útlum má probíhat podle vývoje politických poměrů v protektorátu ve vzájemné shodě mezi říšským ministrem lidové osvěty a propagandy a říšským protektorem. Aby mohl být vývoj utvářen pružně, upouští se od stanovení přesných čísel.
- b) Panuje shoda o tom, že určité filmy s politickou tendencí, které říšský protektor považuje za potřebné, budou v budoucnosti schváleny i tehdy, když nejsou vhodné k promítání v říši nebo zahraničí.
- c) Protože má být česká filmová produkce ve své dosavadní podobě dovedena k zániku, není účelné vytvářet ze společností „Lucerna“ a „National“ novou společnost pro produkci českých filmů a ze strany říše podílet se na produkci českých filmů. Proto se počítá s tím, že budoucí české filmy vyrobí společnosti „Lucerna“ a „National“.
- d) Říšský protektor klade rozhodující důraz na to, aby společnost Prag-Film AG ve svém kulturně-politickém významu pro Čechy a Moravu nebyla již od počátku zatěžována produkcí českých filmů.
- e) České filmy budou nejprve předloženy k přezkoušení kulturně politickému oddělení říšského protektora a po pozitivním posouzení dále předány říšskému ministerstvu propagandy, které rozhodne ve shodě s říšským protektorem.

2) Prag – Film AG.

Německé filmy společnosti Prag-Film AG budou ve scénáři bezodkladně předloženy říšskému ministerstvu propagandy ke schválení. Pokud jde o témata, která se vztahují k prostoru Čech a Moravy, předá říšské ministerstvo propagandy tuto látku říšskému protektorovi k posouzení.

3) Ředitel Karl Schulz.

Státní tajemník Gutterer sděluje, že říšský ministr propagandy odvolá z Prahy pana Schulze pan Schulz má však ještě několik měsíců zůstat k zapracování svého následníka. O otázce následníka se dohodnou říšský ministr propagandy a říšský protektor.

4) Půjčování českých hraných filmů.

České hrané filmy se v Protektorátu distribuují výhradně prostřednictvím pražské filiálky společnosti Universum-Film AG a Elekta. Podmínky, za kterých budou české hrané filmy převzaty od UFA Prag a Elekta, vyžadují schválení říšského protektora a říšského ministra propagandy. V říši provádějí půjčování českých hraných filmů říšské německé půjčovny. České hrané filmy se v zahraničí distribuují prostřednictvím společnosti Transit-Film GmbH.

5) Protektorátní týdeník „Aktualita“.

- a) Hlavní akcionář týdeníku „Aktualita“ Pečený převede 36 % svého akciového kapitálu „Aktuality“ na Deutsche Wochenschau GmbH Berlin. Deutsche Wochenschau GmbH Berlin podnikne v dohodě s říšským protektorem kroky potřebné k získání uvedených akcií. Zbývajících 49 % akcií „Aktuality“, které jsou vlastnictvím Pečeného, budou ve vhodném okamžiku, předpokládáme na konci války, převedeny na Deutsche Wochenschau GmbH.
- b) Dosavadní zmocněnec říšského protektora u „Aktuality“, Lampl, je současně zmocněncem společnosti Deutsche Wochenschau GmbH.
- c) Vnější vzhled „Aktuality“ se z propagandistických důvodů až na další nemění.

6) Českomoravská kinematografická společnost.

Nastává doba vyjasnění majetkově právních otázek sokolských kin, která dosud stála v cestě založení kinematografické společnosti. Jakmile bude tato otázka vyjasněna, odevzdá říšský protektor říšskému ministru propagandy podrobný návrh na základě tehdejší dohody. Reprezentativní protektorátní kina, která jsou v rukou říše, zůstávají společnosti UFA. Kromě toho souhlasí říšský protektor s převedením kin Kosmos v Moravské Ostravě a Elektra v Plzni na společnost UFA.

7) Českomoravské filmové ústředí.

Český prezident Česko-moravského filmového ústředí, které podléhá bezprostředně říšskému protektorovi, bude nejprve ponechán z toho důvodu, že je účelné, aby

nepopulární opatření, která bude muset v budoucnosti filmové ústředí provést a která povedou k dalšímu zúžení českého filmového umění, podepisoval Čech.

8) Bienále Benátky.

Na budoucích Bienále v Benátkách by již české filmy neměly být uváděny. Takticky podmíněné členství česko-moravského filmu v Mezinárodní filmové komoře není touto úpravou dotčeno.

S výhradou schválení říšským ministrem lidové osvěty a propagandy a říšským protektorem Protektorátu Čechy a Morava podepsán:

Praha 17. července 1942

Podeps. Frank

Podeps. L. Gutterer¹⁾

SÚA, ÚŘP 114 – 13 – 8, fol. 65–67.

1) Překlad strojopisného opisu psaného na listech formátu A 4, listy 65 a 66 jsou popsány po obou stranách, list 67 po jedné straně. Na konci opsaného dokumentu je připojeno česky „Za správnost vyhotovení opisu:“. Podpis u této kolonky chybí.

4.

1942, 20. červenec, Berlín. – Dopis státního tajemníka Leopolda Gutterera z berlínského ministerstva propagandy říšskému protektorovi Kurtu Daluegovi týkající se kompetencí ve věci schvalování scénářů Prag-Filmu.

O p i s

Státní tajemník
Říšského ministerstva
lidové osvěty a propagandy
Obch. zn.: St.

Berlin W 8, 20. července 1942
Wilhelmplatz 8-9

Říšský protektor v Čechách a na Moravě
Pan oberstgruppenführer SS D a l u e g e

P r a h a .

Milý příslušníku strany Daluege!

Říšský ministr dr. Goebbels schválil přípis o dohodě o budoucí regulaci filmových záležitostí v protektorátu z 17. července 1942, prosí však změnit odstavec na straně 2, písmeno 2 následovně:

„2. Prag-Film AG

Filmy společnosti Prag-Film AG budou ve scénáři neprodleně předloženy Říšskému ministerstvu lidové osvěty a propagandy ke schválení. Pokud jde o témata, která se vztahují k českomoravskému prostoru, mohou mít vliv na náladu v protektorátu a jsou určena k promítání v kinech protektorátu, předá říšské ministerstvo propagandy tuto látku k posouzení i říšskému protektorovi.“

Ne každý film, jehož obsah se zabývá problémy českomoravského prostoru, bude mít vliv na náladu v protektorátu anebo vůbec bude schválen k promítání v protektorátu. I filmy ostatní říšské německé produkce budou přezkoumány říšským ministrem lidové osvěty a propagandy, zda jsou vhodné pro schválení k veřejnému promítání v protektorátu, takže již z tohoto důvodu neexistuje nebezpečí, že se do protektorátu dostanou filmy, které by mohly mít nepříznivý vliv na tamější náladu.

Prosím Vás, abyste proto vyjádřil souhlas s touto změnou.

S přátelským pozdravem

Heil Hitler!

Váš podeps.: Gutterer

SÚA, ÚŘP 114 – 13 – 8, fol. 60.

1) Překlad strojopisného opisu psaného po obou stranách jednoho listu formátu A 4.

5.

1942, 29. červenec, Praha. – Návrh odpovědi říšského protektora na dopis Leopolda Gutterera z 20. 7. 1942. Návrh a zdůvodnění odmítavé odpovědi vypracoval sekretariát Kurta Daluega.

OPIS

Návrh

Říšský protektor v Čechách a na Moravě

Praha, 29. července 1942

W/G

Týká se: Ujednání o budoucí úpravě filmových věcí v protektorátu

I. Záznam

Říšským ministrem Dr. Goebbelsem žádaná změna jest zásadního významu a podle mého názoru nemůže být dán k ní souhlas, neboť tímto ústupkem by se říšský protektor vzdával podstatné části svého vlivu. To, že říšský protektor může zakázati filmy, které by s ohledem na smýšlení mohly v protektorátu špatně působit, nepotřebuje výkladu, neboť to odpovídá dosud obvyklému postupu. Ale naproti tomu nemůže býti říšskému protektoru přec lhostejné, jak budou řešeny speciální problémy českomoravského prostoru ve filmu, i když příslušný film nemá být v protektorátu promítán.

Pro srovnání může být snad použita účast říšského kriminálně-policejního úřadu při kriminálních filmech nebo účast říšského komisaře pro upevnění německé národnosti při filmech s náměty národně-politickými.

Navrhuji následující dopis:

Panu státnímu sekretáři

Guttererovi

v říšském ministerstvu národní osvěty a propagandy

Berlin W 8

Wilhelmplatz 8 – 9

Milý Gutterere!

Ve vašem dopise z 20. července 1942 formulovanou změnou bodu 2 zápisu ze 17. července nemohu se bohužel ztotožnit.

V úpravě, jak si ji přeje říšský ministr Dr. Goebbels, byly náměty, vztahující se k česko-moravskému prostoru předkládány říšskému protektoru k dobrozdání pouze za dvou následujících předpokladů, a sice když se jedná o náměty, které by mohly mít vliv na mínění v protektorátu, a když se očekává, že budou promítány v kinech protektorátu. Obě tato omezení by znemožnila říšskému protektoru splnění důležitého politického říšského poslání. Vliv na filmování námětů, týkajících se Čech a Moravy, jsem si vyhradil nejen s ohledem na jejich účinek na mínění v protektorátu, ale především proto, že mně přísluší politická zodpovědnost za to, zda a jak jsou ukazovány problémy Čech a Moravy v ostatní říši a v daném případě také vně říše.

Jsem přesvědčen, že pan říšský ministr Dr. Goebbels se těmito důvody neuzavře a prosím Vás konečně, abyste vymohl jeho souhlas k původnímu znění, aby tak celé ujednání mohlo co nejdříve vstoupiti v platnost.

Heil Hitler!

Váš

podp. Daluege 30. VII.

III. Wv. u IV

SOA Praha, fond Mimořádný lidový soud v Praze, LS XII 521/48.

1) Bezprostředně poválečný dvoustránkový překlad strojopisného opisu psaného po jedné straně. V pravém horním rohu prvního listu je připsáno perem „Překlad přílohy 41 ze spisu proti Kurtu Daluegovi čj. Ls I 2043/46“ a připojeno razítko „Krajský soud trestní v Praze odděl. XIII., dne 31/1 1948“. Tato vypůjčená příloha se nachází ve spisu Karla Pečeného.

6.

1942, 31. červenec, Praha. – Odmítavá odpověď říšského protektora na dopis státního tajemníka Leopolda Gutterera z ministerstva propagandy týkající se Goebbelsovy snahy omezit vliv říšského protektora na filmové náměty vztahující se k českomoravskému prostoru.

O p i s

Říšský protektor v Čechách a na Moravě
pověřený správou

Praha, 31. července 1942

Pan
státní tajemník G u t t e r e r
v Říšském ministerstvu lidové osvěty
a propagandy

Berlin W 8.
Wilhelmplatz 8-9.

Milý Gutterere!

Bohužel nemohu souhlasit se změnou bodu 2 přípisu z 17. července 1942, kterou jste formuloval ve svém dopise z 20. července 1942.

Ve znění, které si přál říšský ministr Dr. G o e b b e l s, by témata, která se vztahují k českomoravskému prostoru, měla být říšskému protektorovi předána k posouzení pouze za dvou dalších předpokladů, a sice, pokud se jedná o témata, která mohou mít vliv na náladu v Protektorátu a která jsou určena k uvedení v kinech protektorátu. Tato dvě omezení by říšskému protektorovi znemožnila splnit důležitý politický říšský úkol. Vliv na zfilmování témat, která se týkají Čech a Moravy, jsem si vyhradil nejen z hlediska jejich účinku na náladu v Protektorátu, nýbrž především proto, že mám politickou odpovědnost za to, zda a jak jsou problémy Čech a Moravy představeny v ostatní říši a případně také mimo říši.

Jsem přesvědčen, že se pan říšský ministr Dr. Goebbels vůči těmto argumentům neuzavře, a znovu Vás proto prosím, abyste vymohl jeho souhlas s původním zněním, aby celá dohoda mohla co nejdříve vstoupit v platnost.

Heil Hitler!

Váš podeps. Daluege

SÚA, ÚŘP 114 – 13 – 8, fol. 59.

1) Překlad strojopisného opisu psaného po obou stranách listu formátu A 4.

7.

1942, 13. srpen, Berlín. – Dopis státního tajemníka Leopolda Gutterera z říšského ministerstva propagandy říšskému protektoru Kurtu Daluegovi obsahující nový návrh sporného bodu filmové dohody (míra vlivu říšského protektora na filmové náměty s problematikou českomoravského prostoru).

Opis

Státní tajemník
Říšské ministerstvo národní osvěty
a propagandy

Berlin W 8, 13. srpna 1942
Wilhelmplatz 8-9

Obch. zn.: St.

Říšský protektor v Čechách a na Moravě
pan oberstgruppenführer SS D a l u e g e
v Praze

Milý příslušníku strany Daluege!

Na základě Vašeho dopisu z 31. července 1942 nyní navrhuji pro písmeno 2 dohody ze 17. července následující znění:

„Německé filmy společnosti Prag-Film AG se neprodleně ve formě scénáře předloží říšskému ministerstvu propagandy ke schválení. Pokud jde o témata, která mají politický vztah k českomoravskému prostoru, předá ministerstvo propagandy tuto látku říšskému protektovi k posouzení.“

Doufám, že jsem tímto v každém ohledu vyhověl Vaším přáním. Prosím Vás, abyste mi potvrdil Váš souhlas s tímto zněním.

Heil Hitler!

Váš podeps.: Gutterer

SÚA, ÚŘP 114 – 13 – 8, fol. 58.

1) Překlad strojopisného opisu psaného po jedné straně listu formátu A 4.

8.

1942, 21. srpen, Praha. – Dopis říšského protektora Kurta Daluega státnímu tajemníku Leopoldu Guttererovi z ministerstva propagandy akceptující s drobnou výhradou nové znění sporného bodu filmové dohody (míra vlivu říšského protektora na filmové náměty s problematikou českomoravského prostoru).

pověřený správou

21. srpna 1942

Milý příslušníku strany Gutterere!

S formulací písmene 2 dohody z 17. června, kterou navrhuje ve svém dopise z 13. 8. 1942, vyslovuji svůj souhlas za předpokladu, že pojem „politický vztah“ nebude vykládán příliš úzce, tzn. že bude zahrnovat veškerá kulturně a národně politická stanoviska. Pokud od Vás neobdržím opačné vyjádření do 1. 9., budu se domnívat, že jsme zcela zajedno, a považuji celou dohodu z 17. července tohoto roku za platnou od 1. září 1942.

Heil Hitler!

Váš

Říšský ministr lidové osvěty
a propagandy,
k rukám pana státního tajemníka Gutterera,
Berlin W 8
Wilhelmplatz 8-9

SÚA, ÚŘP 114 – 13 – 8, fol. 57.

1) Překlad strojopisného dopisu psaného po jedné straně listu formátu A 4.